

ШАНОВНІ НАУКОВЦІ, прийміть найщиріші вітання з нагоди Дня науки!

День науки – свято людей творчої праці. Ми по праву пишаємося вченими нашого університету. Адже саме завдяки їх наполегливій праці, високому професіоналізму, який цінується в Україні та за її межами, функціонують сучасні наукові школи, реалізуються інноваційні проєкти та впроваджуються новітні технології.

Використання наукових знань забезпечує економічне зростання країни, змінює життя людства, підвищує добробут кожного з нас.

Разом із вами ми докладемо максимум зусиль для подальшого розвитку наукового потенціалу нашого університету, адже саме перед ученими життя ставить складні, але дуже цікаві завдання, виконання яких великою мірою визначає місце України у світовій спільноті. А підтримка талановитих молодих учених, стимулювання наукових досліджень у студентському середовищі, збереження наукових традицій та розвиток наукових шкіл залишаються і надалі пріоритетним напрямком діяльності університету, оскільки, лише спираючись на розвинену науку, можна побудувати динамічну конкурентоспроможну економіку, здатну забезпечувати сталий розвиток і соціальну єдність суспільства.

Щиро бажаємо вам, шановні науковці, міцного здоров'я, родинного затишку і добробуту, професійної інтуїції та росту! Нехай завжди у Вас буде натхнення для плідної роботи та нових відкриттів на благо нашої рідної країни!

З повагою,
ректор Микола ФРОЛОВ

Шановні науковці Запорізького національного університету, від імені Координаційної ради Наукового товариства студентів та аспірантів прийміть найщиріші вітання та слова вдячності з нагоди професійного свята – Дня науки!

Для членів НТСА це свято стало днем вшанування людей творчої наполегливої праці, діяльність яких є символом відданості Науці, та підбиття підсумків своєї роботи за рік.

Наукове товариство студентів та аспірантів активно співпрацює з іншими науковими товариствами ВНЗ України та громадськими організаціями. Цьогорічна діяльність товариства була присвячена проведенню спільних всеукраїнських і регіональних заходів на високому професійному рівні. Знаковою подією стала Всеукраїнська науково-практична конференція студентів і магістрантів "Сучасні інформаційні технології та програмне забезпечення комп'ютерних систем", організаторами якої виступили СНТ Кіровоградського національного технічного університету та НТСА ЗНУ.

Наукове товариство біологічного факультету, а також СНТ Запорізького державного медичного університету та Запорізької державної інженерної академії провели на базі нашого університету I регіональну науково-практичну конференцію "Актуальні проблеми та перспективи розвитку приrodnich nauk".

Активісти товариства співпрацювали також з іншими організаціями. Спільно з Фондом В. Пінчука було проведено регіональний тренінг "Написання резюме та успішне проходження співбесіди", а також III етап стипендіальної програми "Завтра.UA", участь у якому взяли 15 студентів ЗНУ, 10 студентів Таврійського державного агротехнологічного університету, а також 4 представники Запорізького національного технічного університету.

нічного університету.

У рамках національного проєкту «Green Rush» від Міжнародної молодіжної волонтерської організації AIESEC була проведена "Ecoconference" – конференція, присвячена висвітленню екологічних проблем нашого регіону та шляхів їх подолання. Організаторами заходу виступили представники НТСА біологічного факультету й громадської організації "Актив-Z", партнерами – Запорізький національний університет і соціальний проєкт "Ми – це місто" від BAT "Запоріжсталь".

Опикувалися члени НТСА і подальшим удосконаленням організації своєї роботи. Зокрема, було проведено регіональний круглий стіл "Діяльність студентських наукових товариств у сучасних умовах" та інтенсив-тренінг з важливих питань управління науковими товариствами. Також активісти взяли участь у різних всеукраїнських заходах з питань розвитку студентської науки (з'їзді представників наукових товариств, що відбувся на базі Національного медичного університету

ім. О. Богомольця, та науково-практичній конференції "Сучасні реалії очима молоді", яка проводилася у Львівському національному університеті ім. І. Франка).

Традиційно НТСА ЗНУ спільно з науково-дослідною частиною провели VI університетську науково-практичну конференцію "Молода наука-2013", яка вже встигла полюбитися молодим науковцям, адже за всі роки її проведення було видано 15 томів Збірника наукових праць. Не стала винятком і цьогорічна конференція, яка зібрала навколо себе понад 800 студентів, аспірантів, молодих вчених та учнів загальноосвітніх шкіл області, чії наукові розвідки увійшли до 5-томного Збірника.

Активісти товариства висловлюють подяку за підтримку своїх ініціатив адміністрації університету в особі ректора, проф. **Миколи Фролова**, проректора з АГР **Сергія Кушніра** та головного бухгалтера **Василя Тимошика**.

Світлана ДОБРОСКОК,
координатор НТСА ЗНУ

Комерціалізація результатів наукових досліджень як пріоритет державної політики в галузі вищої освіти

Реалізація інноваційного шляху розвитку вітчизняної економіки є можливою лише за умов використання сучасних науково-технічних досягнень та науковоємних технологій. Наукові установи та вищі навчальні заклади України, які є основними виробниками інновацій, потребують на сьогодні реальної підтримки з боку держави як для подальшого розвитку їхньої наукової, науково-технічної діяльності, так і створення сприятливих умов щодо комерціалізації результатів власних наукових досліджень за рахунок впровадження їх у виробництво.

Упродовж останніх двох років державна політика щодо подальшого розвитку науки в університетах орієнтована на забезпечення ефективного використання бюджетних коштів та отримання вагомих наукових результатів, спрямованих на інноваційний розвиток економіки.

Основні вимоги, які висуваються сьогодні центральним органом виконавчої влади в галузі освіти, науки, інновацій до вищих навчальних закладів України полягають у збільшенні обсягу надходжень до спеціального фонду державного бюджету за рахунок виконання господарських договорів і надання наукових послуг; посиленні контролю за виконанням науково-дослідних робіт, які фінансуються за рахунок загального фонду державного бюджету, та якістю отриманих результатів з обов'язковим їх патентуванням, впровадженням у виробництво та подальшою комерціалізацією; забезпеченні співпраці щодо об'єднання зусиль наукових шкіл вищих навчальних закладів та наукових установ для виконання комплексних проєктів, наукові результати яких спрямовані на отримання високого економічного ефекту.

Але, за словами Першого заступника Міністра освіти і науки України **Євгена Суліми**, "однією із важливих проблем в питанні комерціалізації розробок є неналаштованість української науки на отримання прикладного кінцевого результату".

Яскравим свідченням існування цієї проблеми став започаткований Міністерством у минулому році рейтинг вищих навчальних закладів України за показником ефективності використання бюджетних коштів на виконання наукових досліджень і розробок, який визначається співвідношенням коштів, отриманих вищим навчальним закладом на виконання науково-дослідних робіт за рахунок підприємств, організацій, установ, тобто так званих господарських договорів, до бюджетних коштів. Рейтинг показав, що лише будівельно-художні заклади заробляють за рахунок впровадження результатів своєї наукової діяльності більше, ніж їм виділяє держава, всі інші вищі, навіть технічного профілю, мають у середньому показник ефективності менше 1, а класичні та педагогічні вищі навчальні заклади на одну бюджетну гривню отримують надходжень від господарських договорів лише 13-16 копійок. Практично не займаються комерціалізацією власних наукових результатів науково-дослідні інститути, які знаходяться в підпорядкуванні МОН України.

На думку Міністерства, вищі навчальні заклади повинні самі прагнути комерціалізувати результати своїх наукових досліджень. Але ефективність комерціалізації лише частково залежить від самих вищів, які, безумовно, повинні стимулювати інноваційну діяльність науковців, підвищувати вимоги до результа-

тивності виконання НДДКР, створювати відповідну інфраструктуру тощо. Інші причини, які пов'язані з низькою ефективністю впровадження наукових розробок у виробництво, стосуються неналаштованості та незацікавленості вітчизняної економіки в розвитку виробництва та експорту наукоємної продукції та послуг; недосконаlostі відповідних інституціональних умов і законодавства, зокрема щодо створення інноваційних підприємств вищими навчальними закладами; недостатності фінансових можливостей університетів, у тому числі неможливості використовувати кошти спеціального фонду державного бюджету на розвиток наукової діяльності; відсутності тісної взаємодії науки, промисловості і бізнесу, а також попиту на технології й об'єкти інтелектуальної власності; здатності науково-технологічного потенціалу створювати конкурентоспроможні знання та реальні розробки.

Тому комерціалізація результатів НДДКР є загальнодержавною проблемою і вирішувати її необхідно на державному рівні.

З метою посилення практичного застосування результатів наукових досліджень, у тому числі отриманих у вищих навчальних закладах України, та подальшого їх впровадження у виробництво, необхідно, на наш погляд, здійснити такі кроки: внести зміни до чинного законодавства та правових актів України, які б передбачали право вищих навчальних закладів створювати інноваційні підприємства, у тому числі спільно з іншими суб'єктами господарювання шляхом внесення до статутного капіталу об'єктів інтелектуальної власності; удосконалити нормативно-правову базу та розробити дієві механізми запровадження державно-приватного партнерства в науковій, науково-технічній діяльності; забезпечити реальне функціонування венчурних фондів; запровадити податкові стимули щодо залучення приватного капіталу в галузь вищої освіти та розвиток університетської науки; передбачити в

державному бюджеті України кошти на оновлення матеріально-технічної бази вищих навчальних закладів та закупівлю сучасного наукового обладнання; забезпечити рівень заробітної плати та соціальних гарантій наукових працівників вищих навчальних закладів на рівні наукових працівників державних академій наук; забезпечити ефективну підготовку висококваліфікованих кадрів з інноваційним типом мислення, здатних виконувати завдання, які стоять наразі як перед наукою, так і економікою країни в цілому, у тому числі фахівців у сфері трансферу технологій та комерціалізації результатів НДДКР; дозволити вищим навчальним закладам використовувати кошти спеціального фонду державного бюджету на розвиток наукової діяльності; передбачити в лімітних довідках про бюджетні асигнування та кредитування капітальні видатки на придбання наукового обладнання; вжити організаційних та інформаційних заходів щодо подальшого створення та більш активного використання вищими навчальними закладами Центрів спільного використання унікального наукового обладнання; забезпечити створення та ефективний розвиток діяльності регіональних наукових кластерів, головними осередками яких повинні виступати провідні вищі навчальні заклади регіонів; посилити зв'язки між наукою та виробництвом шляхом створення регіональних центрів трансферу технологій, асоціацій підтримки інноваційного підприємництва тощо.

Напередодні Дня науки, від імені співробітників науково-дослідної частини вітаю всіх науковців Запорізького національного університету з професійним святом та бажаю успішної реалізації всіх ваших творчих і життєвих планів! Нових вам відкриттів та звершень на славу Науки та України!

Вікторія МЕНЯЙЛО
кандидат фізико-математичних наук, доцент,
начальник науково-дослідної частини ЗНУ

НДР “Методи нелінійної динаміки, принципи симетрії та дискретні еволюційні моделі пошуку оптимальних рішень в умовах невизначеності”

Науковий керівник д-р фіз.-мат. наук, проф. В. О. Перепелиця.

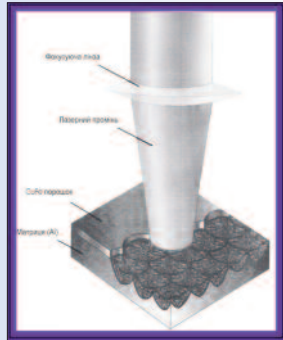
Розроблені нові методи прийняття рішень в умовах невизначеності на базі еволюційних моделей та моделей, що базуються на фрагментарних структурах, застосовані нові підходи до прогнозування динаміки та аналізу структури складних систем та пошуку оптимальних рішень.

Результати НДР впроваджено в практичну діяльність підприємств ВАТ “ООО «Запорожье-Медиа», ТОВ ПТФ “Авиас”, Головного Управління фінансів ЗОДА, бюджетних установ Пологівського району Запорізької області.

Опубліковано 5 монографій, 20 статей, 1 навчальний посібник із грифом МОН; захищено 2 докторські та 2 кандидатські дисертації; укладено 2 госпдоговори загальним обсягом 21 тис грн.

НДР “Фізичні основи формування квазікристалічних структур у сплавах на основі алюмінію при лазерному легуванні”

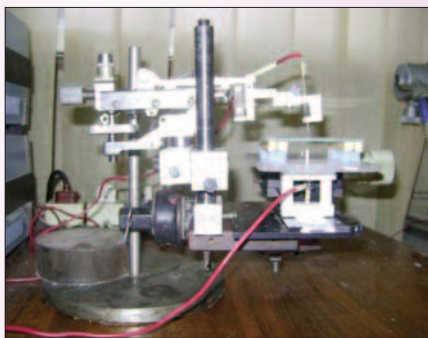
Науковий керівник д-р фіз.-мат. наук, проф. В. В. Гіржон.

Запропоновано новий метод моделювання оберненої квазікристалічної ґратки із декагональною симетрією та метод модифікації і зміцнення поверхні конструкційних матеріалів. Вперше показано можливість створення покриття алюмінію, що містить квазікристалічну декагональну фазу при лазерному легуванні сумішшю порошків міді та кобальту. Опубліковано 5 статей, подано заявку на корисну модель, укладено госпдоговір на 12 тис грн.

НДР “Дослідження сучасних вуглецевих матеріалів для мікро- та наноелектроніки, нетрадиційних джерел енергії та твердотільних сенсорів”

Науковий керівник канд. фіз.-мат. наук, доц. О. С. Яновський.

Розроблено методику виготовлення нанокаталізаторів методом формування систем металевих наночастинок (наноострівців) на неметалевих поверхнях та технологію отримання острівкової структури шляхом відпау

при різних режимах суцільних металевих плівок нанометрових товщин. Виготовлено серію експериментальних зразків надтонких і наноструктурованих плівок паладію на кремнієвих та сітлових підкладах.

Результати НДР впроваджені на ВАТ “Запоріжжесклофлюс”, ТОВ “Елемент-Перетворювач”, у ФДБНУ “Технологічний інститут надтвердих і нових вуглецевих матеріалів” (м. Троїцьк, Росія). Опубліковано 9 статей, 3 навчальних посібники, подано 2 заявки на винахід.

Шановні читачі!

Цю сторінку спеціалізованого випуску газети ми присвятили найбільш вагомим результатам науково-дослідних робіт, отриманих науковцями нашого університету при виконанні фундаментальних та прикладних досліджень, їх впровадженню та комерціалізації.

НДР “Вивчення бактеріотропної та імунотропної дії біологічно активних речовин різних екологічних форм медичної п’явки”

Науковий керівник: д-р мед. наук, проф. О. К. Фролов.

Доповнена новітня біотехнологія медичної п’явки з урахуванням екологічних ознак трьох її різновидів за їх екологічними та біотехнологічними особливостями. Розроблена концепція новітнього імуногенезного підходу до оцінки стану імунної системи щодо аналізу активності субпопуляцій лімфоцитів за щільністю CD-структур. Опубліковано 1 навчальний посібник з грифом МОН, 10 статей; отримано 3 патенти на корисну модель, подано 2 заявки; укладено 3 госпдоговори на загальну суму 5 тис грн.

НДР “Методичні інновації в мовній полікультурній освіті”

Науковий керівник: д-р пед. наук, проф. Т. О. Пахомова.

Розроблено концепцію полікультурної мовної освіти та модель навчання іноземних мов у середніх та вищих закладах освіти, які впроваджено у низку вищих та середніх навчальних закладів України.

Опубліковано 3 монографії, 2 навчальних посібники, 2 словники, 40 статей; захищено 5 кандидатських дисертацій; укладено 2 госпдоговори загальним обсягом 4,075 тис грн.

НДР “Соціологія політики: імітаційно-ігрове моделювання та прогнозування політичних ситуацій та процесів”

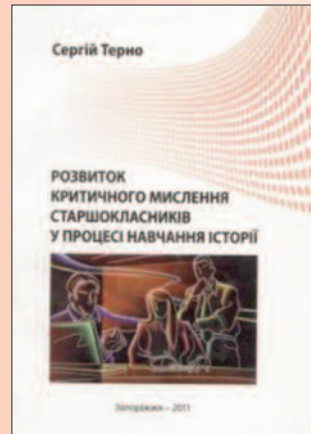
Науковий керівник: д-р філос. наук, проф. М. А. Лепський.

Створено оптимальну імітаційно-ігрову модель діагностики та прогнозування політичних ситуацій та процесів, яка впроваджена у діяльність Проекту ЄС-ПРООН “Місцевий розвиток, орієнтований на громаду-II”, а також пройшла практичну апробацію в територіальному виборчому окрузі № 82. Опубліковано 1 монографію, 1 навчальний посібник, 25 статей; захищено 3 кандидатські дисертації; подано заявку на реєстрацію авторського права. Укладено госпдоговір на суму 29,2 тис грн.

НДР “Тестові технології в суспільствознавчій освіті”

Науковий керівник канд. пед. наук, доц. С. О. Терно.

Розроблено різномірні технології тестування навчальних досягнень учнів та студентів, які спрямовані на вимір здібностей вищого порядку в тестових завданнях закритого типу. Результати НДР використано у науково-методичній діяльності інформаційно-аналітичного методичного центру Департаменту освіти і науки, молоді та спорту Запорізької міської ради, а також у навчальній діяльності низки вищих та загальноосвітніх навчальних закладів. Опубліковано 1 монографію, 4 навчальних посібники з грифом МОН, 13 статей; захищено 1 кандидатську дисертацію, подано до захисту докторську.

НДР “Роль оксиду азоту в забезпеченні адаптивних можливостей організму”

Науковий керівник д-р. біол. наук, доц. Н. В. Богдановська.

Створено систему фізіологічного моніторингу за функціональним станом та рівнем функціональної підготовленості осіб різного віку та статі, яка впроваджена в роботу спортивних клубів ЗТР, “Мотор-ЗНТУ-ЗАС”, Орбіта-Університет, “Будівельник-Бровари”, ЗАТ “ЗАЗ” та ін.

Опубліковано 1 монографію, 1 навчальний посібник з грифом МОН, 26 статей; подано 2 заявки на корисну модель; захищено 1 докторську та 4 кандидатські дисертації.

НДР “Бюджетування як інструмент ефективного управління суб’єктами господарювання, регіонами та державою в цілому”

Науковий керівник д-р екон. наук, проф. А. В. Череп

Запропоновано механізми та напрями удосконалення інструментарію бюджетування в процесі управління витратами. Розроблені методичні та практичні рекомендації щодо розвитку бюджетування як інструмента ефективного управління суб’єктами господарювання, регіонами та державою в цілому. Результати НДР впроваджені у ПАТ “ЗАЗ”, ТОВ “Запорізькі напівфабрикати” та Головному управлінні промисловості та розвитку інфраструктури ЗОДА. Опубліковано 6 монографій, 2 навчальних посібники з грифом МОН, 19 статей; захищено 1 докторську дисертацію; укладено 2 госпдоговори на загальну суму 3,7 тис грн.

Обласна академічна газета “Запорізький університет”
Засновник і видавець –
колектив Запорізького національного університету
Видається – з 1973 року

Творчий колектив: Таміла Тарасенко, Олена Хлустун,
Олена Ярошенко, Дар’я Олійник, Ксенія Назаренко
Інтернет-версія – Олена Благодарової
Фотокоордінатор – Василь Биченко

Номер підписаний до друку 30.04.2013

Автори надрукованих матеріалів несут відповідальність за підбір і точність фактів і цитат, статистичних даних, які не підлягають відкритій публікації. Редакція може публікувати матеріали в порядку обговорення, не поділяючи точку зору автора.

Зареєстровано Запорізьким обласним управлінням юстиції: свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації серія 33 №735-010-пр від 7 червня 2006 року. Виходить двічі на місяць українською мовою. Поширюється безкоштовно. Один друкований аркуш. Наклад 500 примірників.

Адреса редакції:
69063, м. Запоріжжя,
вул. залізнична, 24
9 поверх, кабінет №2
Телефон: 228-75-32
e-mail: znu.gazeta@gmail.com
Надруковано
в ТОВ “Південноукраїнська
виробнича компанія”